

התפרקות קבוצתית

ציור של מריון פוקס בגלריה הקיבוץ בתל אביב

מריון פוקס מציגה מיום רביעי בגלריה הקיבוץ בתל אביב (רב הו' 25) שבעה ציורים ובהם קבוצות של אנשים. חלקם צוירו על פי תצלומים שצולמו באירופה לפני השואה: קבוצה של הנוער הציוני, משפחה גדולה ונערים בים. היתר צוירו על פי תצלומים שצולמו לאחר קום המדינה: חברי הגרעין של פוקס, שעברו את תקופת ההכשרה בקיבוץ מעפיל, וקבוצת רפתינים בקיבוץ מצר שבו היא חיה. התערוכה מציגה את אידיאל הקבוצה בגלות ואת זה שנוצר לאחר מכן בארץ.

פוקס עוסקת בהתפרקות האישית של הקבוצה ודרכה בהתפרקות האידיאולוגית. הקבוצה, שהיתה אבן דרך בכייון הקיבוץ והמדינה, התפוררה. קבוצת הרפתנים חברי הקיבוץ, המחייבת למצלמה, התחלפה בעובדים פיליפינים. חלק גדול מחברי הגרעין שאליו השתייכה לאחר הגעתה לארץ הלכו לערלמם במשך השנים.

פוקס מציירת את עצמה ואת בעלה כחלק מהקבוצה, ובכך יוצרת עיסוק אישי בדיר

לית עדיין מובלת על ידו, אם זה בהשתייכות לכיתה, לפלורגיה, לצבא ולמשפחה. "אני מרגישה שבשנים האחרונות, בגלל התחושה שהקולקטיביות וויות גוססת, יש ניסיון להיאחז ולחזק את הקבוצה, להחזיק בכוח במה שהולך ונעלם", אומרת תמיר. "דוגמה לכך היא החזרה של ערבי השירה בציבור. מי שמסרב למיתוס הקולקטיבי ומנסה להשמיע קול אחר, למשל המקרה של יפה ירקוני, נחשב בוגד".

דנה גילרמן

קן, בביוגרפיה, במסלול חיים. אבל אין ספק שהבחירה שלה לגעת בדימוי הטעון, "דימוי מעצב בתודעה הישראלית", כפי שמגדירה אותה האוצרת טלי תמיר, משקף גם את המסלול של שעברה המדינה. "אני לא יכולה להתעלם מכך שבישראל היום אנחנו חיים על גבול הפירוק, על גבול הקטסטרופה", היא אומרת.

את הקישור הפוליטי עושה תמיר, בציינה שהתערוכה עוסקת במוטיב הקבוצה, מוטיב מרכזי שהחברה הישראלית